

DOMOVINA

Izida dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Popisi naj se izvolijo poslati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje krono temeljne pristojbine ter od vsake petih vrst po 10 v. na vsakočkrat; za večje literarne in za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 kron, za četrt leta 2 kroni, katere naj se pošlje: Upravištvu „Domovine“ v Celju.

V deželni zbor ali ne?

Naši deželni poslanci so tudi za sedanje zasedanje sklenili abstinenco. Ta sklep je bil soglasen. Misliti bi torej bilo, da je to izraz volje slovenskega naroda na Štajarskem, to posebno zaradi tega, ker so med poslanci zastopani razni stanovi in ne samo kakova klika. Misliti je to tem bolj, ker so na vseh shodih, katere so imeli deželni poslanci, odkar so izstopili, dobili le priznanja od volilcev; protivnih glasov izmed vrst pravih volilcev doslej ni bilo.

Proti tej abstinenci so se dosedaj oglašali „Slovenec“, oziroma g. Anton Korošec, urednik „Slovenskega Gospodarja“, na shodu v Slov. Bistrici, „Slovenski Narod“ in — graška „Tagespost“. Že to, da se ta vodilni nemški list na Štajarskem vsako pot tako strupeno zaganja v slovenske deželne poslance, kadar vidi, da so zopet izostali, bi moralo mirne politike, kateri imajo samo korist in napredek slovenskega naroda v mislih, poučiti, da so deželni poslanci s svojo abstinenco na pravi poti. Ali nekaj drugega moti pogled našim časnikašem. Naši deželni poslanci se doslej niso niti na edno, niti na drugo stran v kranjskem prepiru nagibali. Oni so vedno mislili in mislijo še danes, da se bode dala na Štajarskem vsa vrsta pravih rodoljubov obdržati v edni falangi in da ne bode udaril preko meje niti ultraklerikalizem, niti ultraliberalizem naših sosedov. Male praske, kakor so one v šmarnskem okraju, se doslej niso upoštevale, recimo niso bile dosti resne.

To pa boli obe stranki, kateri bi radi začeli na Štajarskem nov medsebojni boj. In v to jima je treba omajati stališče deželnim poslancom. Tisto psovaje na „štajarsko slogo“ izvira

v temi, n tam je treba tudi iskati vzroka rovanju — proti abstinenci.

Ko so štajarski deželni poslanci pred dvemi leti izstopili iz deželnega zbora ter z obširnimi oklicem utemeljili ta svoj korak, tedaj je bilo vse slovensko časopisje na njihovi strani. Razmere se od takrat niso čisto nič izpremenile. Tedaj logično ostane izstop istotako utemeljen, kakor je bil takrat. Noben količjak resen politik ne more zahtevati od deželnih poslancev, naj bi zdaj vstopili v posmeh nasprotnikom.

Očita se, da se z abstinenco ni nič doseglo in da se prireja premalo shodov. To poslednje ni resnično; kajti vsi naši deželni poslanci so lansko in predlansko leto marljivo prirejali shode, razlagali vzroke izstopa in čakali, kaj narod poroče in — narod jim je ploskal. Taka očitavanja so zelo neopravičena in mislim, da bodejo tudi letos vsi naši deželni poslanci radi prirejali take shode po vseh sodnih okrajih. Da se jo za časa državnoborskega zasedanja ni godilo, to je menda pač umevno. Prej, kakor pa pojdejo po enakih shodih, bodejo sklenili velik zaupni shod, in če tisti poroče, da ne ravnajo prav, da morajo za naprej vstopiti v štajarsko zbornico, no, potem menda vedo naši deželni poslanci, da morajo ali vstopiti ali pa položiti mandate. In prepričani smo, da se nobeden teh poslancev ne bode preveč hudo oklepal tega mandata.

Vprašuje se in očita, kaj se je doseglo z abstinenco. Človek težko vrjame, da je med našimi politiki še kaj takih najvnežev. Z abstinenco, ki traja skozi dvoje zasedanj, bi se menda morala že doseči popolna avtonomija Južnega Štajarja. Ali slobodno trdimo, da se je nekaj doseglo. Spominjali se bodo menda še tisti gošpodje, ki danes v zvezi s „Tagespost“ in s

„Štajercem“ bijejo po slov. deželnih poslancih, da se je pred nekaj leti pri delegacijskem sprejemu pohvalil deželni glavar, češ, da je štajarski dež. zbor najbolj ugleden. Takrat so slovenski deželni poslanci marljivo v Gradec zahajali, udeleževali se odsekovih posvetovanj, duhovito debatirali ali tudi dosledno ostajali v manjšini in zgoraj se je mislilo, da je ta slovenski narod s svojim stanjem popolnoma zadovoljen.

To pa se je z abstinenco že doseglo, da se je že na najmerodajnejših mestih uvidelo, da se Slovencem godi velika krivica v gospodarskem in narodnem oziru. In če ne bi nič več bilo — to je bilo vredno dosedanje abstinence. Da pa je temu tako, o tem imamo dokaze, čeprav ne spada v politiki vse v javnost.

Doseglo pa bi se bilo več, ako bi bila odprta pot tam, kjer edino zamorejo tudi štajarski Slovenci jasno potožiti o svojem položaju t. j. v dunajski zbornici. Ali noben prerok ni mogel vedeti in tudi deželni poslanci štajarski ne, da se bodejo takrat, ko so stopili v abstinenco, na Dunaju razvile razmere tako, da ne bode sploh mogoče nobenemu našemu zastopniku priti do parlamentarne besede. Tam je bila pot, po kateri bi se dalje hodilo, tam so se imele precizirati naše zahteve in objaviti naše pritožbe, a tam je bila pot zagrajena.

A letos? Menda vendar niso naši deželni poslanci krivi, da so se Slovenci na Dunaju razcepili v tri klube ter si uničili ves parlamentarni vpliv? Menda vendar niso štajarski poslanci zakrivali, da Slovenci v dunajskem državnem zboru niso niti ednotno glasovali proti budgetu? (vitez Berks!) Močen jugoslovanski klub, ki bi v svoje zahteve postavil tudi zahteve štajarskih Slovencev, bi bil na podlagi sedanjega

LISTEK.

Črna ali Ptujška gora.

Nimamo mnogo tako znamenitih krajev, kar se tiče zgodovine, starodavnih umetnih spominkov in romantične lege, kakor je Črna ali Ptujška gora. Morda bode vsled nastopnih vrstic koga zanimala slovenska Črna gora, da si jo pride sam ogledat.

Leta 1532 so Turki zadnjič pustošili slovenski Štajar; vodil jih je sam Soliman Veliki, najslavnejši osmanski cesar, ali takrat malo slavno. Pred Kišekom na Ogrskem, katero mesto je junaško branil Nik. Jurič, je obupal in peljal svojo vojsko mimo Gradca na slovenska tla. Skušal je vzeti Maribor, ali zaman so bili vsi njegovi napor in naskoki. Slovenci so mesto hrabro branili; moral si je zgraditi zahodno od Maribora pri Kamnici most črez Dravo; mudilo se mu je domov, ker je že bila jesen. Turška vojska se je potem razlila pleneč in požigajoč po Dravskem polju. Prebivalci so bežali na Pohorje in v druge varne kraje, v tabore. Tak utrjen tabor je bila tudi Črna gora; mogočen zid s tremi velikimi stolpi je obdajal veličastno cerkev. Tu je bilo pod poveljstvom nekega Pihlerja 200 husarjev, ki so napadali in preganjali klateče se turške oddelke; ob tej priliki so

ujeli nekaj Turkov. Ti vjetniki so ostali tu in od one dobe se nahajajo imena: Muštafa, Predikaka (Prednji aga), Hasanmali, Hedžet, Turkuš, Sagadin, Šalamon (Soliman).

Črna gora ima torej znamenito zgodovinsko preteklost, ali nad vse je imenitna Gora radi svoje prekrasne gotске cerkve, najlepše v lavantinski škofiji. Sezidali so jo celjski grofje, bojda za pokoro; njih grb (zvezda) se nahaja na cerkvenem stropu, na gotskem altarju in pri velikih vratih.

Z griča, na katerem stoji čarobno lepa cerkev, imaš slikovit razgled; lep kos naše domovine je razgrnjen pred teboj; razprostira se plodovito Dravsko polje, katero obrobijo Slovenske gorice, Pohorje in Haloze; v bližini se dviga Donačka gora in Boč, proti zapadu se vidijo Solčavske planine.

Črna gora pa je tudi starodavna božja pot. Cerkvinih shodov večih in manjših se vrši na leto 12. Največja sta šesto ali ločko nedeljo po Veliki noči in dne 2. julija. Takrat imamo nenačuden prizor. Vse ceste so polne romarjev, ki hite glasno pojoč in moleč na Črno goro; procesija prihaja za procesijo.

Kameni kip Matere božje na velikem altarju je znamenito starodavno delo. Marsikateri poznavalec umetnosti nam zaveda to podobo. Mati božja drži v naročju Božje dete, ki ima levo ročico položeno na svoje prsi, z desno pa

prijema materino obleko, kakor bi hotelo reči: glej mati, koliko je tu pobožnega, bednega naroda, ki išče tvoje priprošnje! Na desni in levi strani pod Marijinim plaščem je 80 figur iz kamna v visokem reliefu, ki predstavljajo vse stanove: papeža, kardinale, škofe, vojvode, kneze, duhovnike, redovnike, vojake, viteze, meščane, kmete, mladeniče, device v noši in opravi one davne dobe. Kaj takega se ne nahaja nikjer v naši škofiji.

Črna gora je torej zares lep spomnik v naši domovini. 400 let je zatočišče pobožnih Slovencev in torišče vročih molitev. Tu sem so bežali v turški sili, tu je zadobilo mir in uteho nešteto potrlih src; le Vsevedoči ve, koliko je bilo uslišanih prošelj v teh dolgih stoletjih! Zatorej je Črna gora pravo slovensko Marijino Celje, kamor prihaja od leta do leta več pobožnega naroda; tu najde izpovednikov dovolj, ne potroši veliko denarja in ne zamudi veliko dela, kakor pa, če roma med tuje v daljne kraje.

Najbolj nas pretresa pogled na Prekmurce, te siromake potapljače se v mažarskem „oršagu“. To ljudstvo je silno ponižno in pohlevno; srce se mi krči, ko gledam svoje brate in Ogrskega, plazeče se okrog altarja; nehoti sklepam roke ihtoč: „Mati božja gorska, prosí za našo domovino!“

I. Sattler.

položaja lahko dosegel, da bi Slovenci mogli s častjo vstopiti v deželni zbor.

Da bi Slovenci v štaj. deželnem zboru delali asistenco pri sklepih, s katerimi se dovoljujejo redne podpore „Schulvereine“, „Südmärki“ in „Studentenheimen“ s katerimi se neglede na njihovo protivje uničujejo slov. občine in protežira nemčurstvo, to se menda vendar ne more zahtevati. Strogo parlamentarna debata je neuspešna, pravi bob v steno.

Nekaj podobnega je pri prenosu volilnega reda. Kazalo bi torej, kakor „Slov. Narod“ piše, kričati t. j. delati obstrukcijo. Tehnična obstrukcija je zaradi poslovnega reda nemogoča, fizična v Gradcu z osmimi poslanci — nespamet.

Dvajset let in več so Slovenci v tem deželnem zboru povdarjali svoje želje in težnje, a kaj so dosegli? To, da je vlada trdila, da se jim prav ugodno godi tem mirnim Slovincem. S kričanjem, o da, če se vzpne čeli narod, potem se kaj čuje. In šlo je res veselo gibanje skozi deželo takrat, ko so po iztoku poročali poslanci po volilnih shodih in je zadonel glas: „Proč od Gradca!“

Ta glas pa se mora ponavljati in se bode ponavljal. A politični mlini meljejo počasi. Dvajset in več let so že Italijani na Tirolskem zunaj zbornice in danes ponuja se jim že lepa sprava. Toliko let nam ne bode treba čakati, a več potrpežljivosti moramo v politiki poznati, kajti eno je gotovo, da se stvari najmanjše koristijo, ako se poslancem izpodkopavajo tla in se jih od zadaj napada. Saj ni več daleč do novih volitev. Če se bode do takrat pokazalo, da so naši dosednji deželni poslanci napadno storiili s svojo abstinenco, dobro, postavite nove moze na njihovo mesto, može, ki bodo kričali, uspehe dosegli itd. Bog jim daj srečo v hasek in napredek našega naroda!

Deželni poslanec.

Iste pravice za vse!

Že prestolni govor je povdarjal, da se bo državna uprava vodila povsem samostojno in svobodno od vseh političnih vplivov v interesu države in narodov, in istotako se je izjavil ministrski predsednik dr. Körber, da se ne bo vlada dala zoper noben narod v Avstriji, da vidi vlada v tem svojo politično čast, katero hoče ohraniti neomadeževano. Nadalje je dejal, da je narodno-politični program, ki je velike važnosti in vrednosti za vsako v narodnostnem oziru ednotno državo, za Avstro-Ogrsko brez veljave, ker živi v naši monarhiji toliko različnih narodnosti in bi bil povod velikim nasprotstvom in prepričkom. Tu je imel dr. Körber nedvomno čisto prav; v državi, ki obsega toliko narodnosti, in ki je sestavljena iz več, prejšnje čase samostojnih držav, se ne sme vladati po narodno-političnem programu. Vlada ne sme imeti programa, ki bi dajal državi pečat edne edine narodnosti; v Avstriji živijo Poljaki, Čehi, Slovenci, Hrvatje, Malorusi, Italijani in Nemci, zategadelj Avstrija ne sme biti niti poljska niti češka, niti slovenska niti nemška, temveč morajo najti v naši državi vse narodnostne in državne pravice teh narodnosti zavetje. Körber je opomnil čisto pravilno, da se ne sme vladati zoper noben narod v Avstriji. Prejšnje centralistične vlade so imele to veliko in neodpušno napako, da so hotele vladati na temelju narodno-političnega programa; da so hotele dati Avstriji nemški značaj, in da so vladale zoper Slovane. Körber je omenil izrecno, da še nobena vlada ni bila nasprotna Nemcem, ni pa mogel tega trditi glede Slovanov.

Najbrž se občutimo to Slovinci in Hrvatje, še nobena vlada nas ni smatrala za enakopravne z Nemci in Italijani. Ako ne zahtevamo ničesar drugega, kakor to, kar nam gre, že kriče Nemci, da si hočemo vse prilastiti. Ako dosegemo drobtinice pravice, tožijo Nemci, da se jim godi krivica; in ako se vlada že samo izjavi, da ne bo vladala zoper slovanske narodnosti, so že zopet Nemci razjarjeni in vidijo v tem že dokaz, da je njim vlada sovražna. Ne delati krivic Slovanom, se jim zdi toliko, kakor vladati zoper Nemce. Tako razumevajo Nemci pravičnost. Zategadelj se Körber moti, ako misli, da ne vlada zoper Slovane. Stem, da vzdržuje sedanje

razmerje med Nemci in Slovani, ker noče predrugačiti sedanjega sistema, vlada zoper Slovane in pušča Nemcem vse predprave, ki so jih uživali doslej, tudi v bodoče.

Zato se mu lahko očita, da vlada zoper Slovane.

„Iste pravice za vse!“ Te besede je proglasil Körber za svoje geslo; ali to geslo se nikakor ne strinja s sistemom, katerega si Körber ne upa dotakniti, zakaj po današnjem sistemu, je popolnoma nemogoče, proglasiti pravico kakor vrhovni princip pri vodstvu države. Ta sistem so si ustvarili Nemci zase, da si utrde gospodstvo nad Slovani. Ta sistem je zakrivil že na stotine krivic Slovanom.

Da vlada nemstvo v slovenskih krajih Štajarske in Koroške, da so Slovenci zatirani, da nimajo koroški Slovenci niti ednega zastopnika v državnem zboru, da smatrajo Nemci to kakor njim prizadeto krivico, ako določijo Slovenci edno ljudsko šolo, da se morajo obračati Slovenci na nemške urade, da se hrvatski in slovenski zastopniki ne morejo udeleževati sej istrskega deželnega zbora, ker niso varni svojega življenja, da nimajo Slovenci v Trstu niti edne ljudske šole itd. Da, vse to je zakrivil sedanji sistem in še mnogo drugega. Potem pa še pravi Körber: „Mi nečemo vladati zoper nobeno narodnost!“

Zato moramo zahtevati, da vlada izpremeni sedanji sistem, da obrne posebno pozornost narodnim in političnim odnosom v Spodnji Štajarski, na slovenskem Koroškem in v Primorju, ter da ukrene potrebno, da bo enkrat konec nezasuženemu, grenkemu zapostavljanju Slovencev v narodnem pogledu po nemškem in laškem življu, in da bo enkrat tudi za Jugoslovane uveljavljeno načelo enakopravnosti vseh narodov v Avstriji.

Celjske in štajarske novice.

Čast. p. n. naročnike, kateri za letos še niso poslali nič naročnine, prosimo, da po priloženi nakaznici blagovole storiti svojo dolžnost in nam vpošljejo zaostalo naročnino, vse druge cenjene naročnike pa prosimo, da isto v kratkem ponove.

(Štajarski deželni zbor) V seji dne 24. junija t. l. so bila predložena razna poročila deželnega odbora, tako glede deželnih železnic, o izpremembi oskrbovanja javnih bolnišnic, pri spevka za zidanje nove brambovske vojašnice v Gradcu. Potem so prišli v prvo branje prejšnji predlogi deželnega zbora, ki so se tikali po večini osebnih zadev v deželnem uradništvu. Poslanec baron Rokitsky je vložil štiri predloge, med njimi tudi za vpeljavo deželnega zavarovanja živine. — V seji dne 26. t. m. se je predložil budgetni provizorij do konca oktobra 1901. Poslanec Wagner je utemeljeval svoj predlog, naj se uvede šolski davek za one osebe, ki imajo do 2000 K letnih dohodkov. Njegov predlog se je oddal finančnemu odseku. Deželni odbor poroča o prezidavah v mariborski bolnišnici ter o prošnji bolnišničnih zdravnikov za regulacijo plače. Na predlog deželnega odbora se sklene, da kupi dežela v Johnsbachu neko večje posestvo za 10.000 K. Na interpelacijo poslanca Walza zakaj se niso izobesile pri zadnji dobrodelni slavnosti v cesarskem dvorcu v Gradcu frankfurtske zastave, je odgovoril namestnik zelo obširno ter javno povdarjal, da se nemški zastavi pripisujejo dandanes popolnoma drugačne politične važnosti, kakor pa ostalim trobojnicam, ki so v Avstriji v navadi.

(Štajarske deželne železnice.) Iz poročila deželnega odbora je povzeti, da je za pretečeno leto nekaj manj zgube, kakor dosedanja leta, dasi je pri železnici Poljčane-Konjice še vedno velik primanjkljaj. Za leto 1899 se je zgubilo pri dež. železnicah 78.628 K. Dosedaj se dozdane vse dež. železnice, kakor jih je svoječasno dovolil deželni zbor, le proga Grobelno-Slatina do deželne meje je — zaspala.

(Na c. kr. samostojnih nemško-slovenskih razredih celjske gimnazije) se bodo vpisovali učenci za prvi razred za prihodnje šolsko leto v prvem obroku dne 13. julija ob 10. uri; spre-

jemni izpit se pa začne ob 11. uri. Vsak učenec naj s seboj prinese krstni list in pa šolska znanila.

(Promocija.) G. Franc Kartin iz Št. Jurja je bil pretečene dni na graški univerzi promoviran doktorjem vsega zdravilstva.

(Smrtna kosa.) Dne 27. t. m. zadela je kap trafikanta v Graški ulici v Celju g. J. Kodriča. Pokojnik je bil blaga duša, vedno zaveden rodoljub. Lahka mu zemlja! — V Pragi je umrl profesor g. A. Pišek, kateri je marsikomu še v dobrem spominu izza njegovega mnogoletnega službovanja na celjski gimnaziji.

(Ustanovni zbor „Slov. kmetkega društva za gornjegrajski okraj“) se vrši v nedeljo, dne 30. t. m. ob 3. uri popoldne pri Jož. Prazniku p. d. Goveku v Kokarjah. Dnevni red: 1. O položaju kmetov, zlasti v gornjegrajskem okraju, govori kmet. 2. Razlaganje pravil, namen in pomen novega društva. 3. Nekaj o sadjereji, govori strokovnjak, eventuelno o novem domovinskem zakonu. 4. Ali sta naša državna poslanca storila to, kar sta nam pred volitvijo obljubila? Govor. 5. Sprejemanje članov v društvo. 6. Volitev: a) predsednika; b) osmih odbornikov in petih namestnikov; c) dveh preglednikov. Nato sledi tale oklic: Kmetje! Pristopite polnoštevilno v to društvo, ki je za Vas v gospodarskem in političnem oziru največjega pomena. Bodite složni in edini, zakaj v slogi in v združevanju kmetkega stanu je veličanska moč! Ne dajte se premočiti od ljudi, ki vam hočejo le zlo in so nasprotniki kmetkega stanu in njegovim težnjam! Pridobivajte društva novih članov! Pridite polnoštevilno k ustanovnemu zboru!

(Mozirje.) V nedeljo se je obhajala na Lepinju, podružnici mozirski, lepa nedelja. Tega shoda udeležili so se tudi fantje iz Brežja z bandom. Domu gredé so popivali po raznih gostilnah, potem so se med seboj sporekli ter končno stepli. Ednemu Ogradnikovemu so celo lice tako hudo razrezali, da so ga morali še tisti dan poznati na večer odpeljati v bolnišnico v Celje. Dvomljivo je, če se sploh ozdravi, ker je hudo ranjen. Po takih žalostnih dogodkih se pač naše lepe nedelje sprevržejo v prav grde nedelje. Učite ljudstvo in napeljujte ga k dobremu; bujskanje rodi vedno slab sad!

(V okrajni zastop laški) so izvoljeni naslednji odborniki, in sicer iz veleposestva: Robert Drasch, rudniški ravnatelj v Trbovljah; Rudolf Uhlich, lastnik Rimskih toplic; Ferdo Roš, župan v Trbovljah; Jos. Wouk, trgovec v Hrastniku; Karol Valentinitich, nadučitelj v Laškem; Matija Dolničar, posestnik v Trbovljah in A. Šmid, veleposestnik v Jurkloštru. Iz skupine najvišje obdačenih so izvoljeni: Herman Prosinagg, lastnik steklarne v Hrastniku; Anton Plenk, tovarniški ravnatelj v Zid. mostu; Filip Krassinig, inženir v Trbovljah; Rikard Diermayr, posestnik v Hrastniku; Fr. vitez Gosseth, tovarnar v Hrastniku; Fran Leiler, rudniški oskrbnik v Hrastniku; Frid. Burger, kemik v Hrastniku in Hubert Skalac, restavratorec v Zid. mostu. Iz skupine trgov so izvoljeni: Ad. Weber, župan; dr. F. Schwab, zdravnik; dr. Adolf Mravlag, notar; Jos. Prešiček, usnar; Karl Herman, trgovec; Teod. Gunkel, kopališčni posestnik in And. Elebacher, trgovec — vsi v Laškem. Za kmečke občine so izvoljeni: Fran Peklar iz Dola; Jur. Krajnc iz Lahomške; Mart. Pintar iz Jurkloštra; Anton Kajtna iz Loke; Jos. Bezgovšek iz Št. Ruperta; Ant. Urbajs iz Št. Jurja; And. Stegansk iz Kladjega in Šunta Karl iz Št. Jurja.

(Potrjena izvolitev.) Cesar je potrdil izvolitev pištanskega župnika g. M. Tomažiča za čelnikom, g. dr. Jankoviča pa namestnikom v kozjanskem okrajnem zastopu.

(Iz Brežic.) Brežiški mesarji so sklenili meso dražje prodajati, ker baje zdaj ne shajajo. Nočemo raziskavati, jeli zvišanje mesne cene opravičeno ali ne — to je popolnoma stvar gospodov mesarjev, ki nas konzumente prav malo briga. Nove cene, za katere bi se seveda prav gotovo dobilo boljše meso, predložili so kompetentni oblasti v odobrenje. Cene se niso odobrile, ker je — tako se po Brežicah javno govori — slavni občinski odbor izjavil, da zvišanje ni potrebno, saj so vendar vsi mesarji prišli v Brežice kot ubogi „šluckerji“, pa imajo danes svoje hiše in posestva.

Da je občinski odbor izjavil, da zvišanje mesnih cen ni potrebno, tega mu nihče ne zameri, pač pa se obsoja, zakaj da predhaciva mesarjem nekajno uboštvo in pa zdajni blagostan, ki so si ga vendar s svojimi rokami pošteno zaslužili. Občina bi morala vesela biti, če si meščani, v prvi vrsti obrtniki, svoje stanje zboljšajo, ona bi morala celo sama skrbeti za zboljšanje poslovanja. V tem slučaju je pokazala, da ji ni za obrtnike, oziroma za take obrtnike, ki so si kaj prigrisnili. Morda mislijo nekateri gospodje, da je dobro, če obrtnik nič nima, se pač laglje prisili k nemstvu. Se li bodo začele kedaj odpirati ok našim obrtnikom!

(Konjiško učiteljsko društvo) zboruje dne 4. julija t. l. o pol 11.15 dop. v slov. šoli v Konjicah, ne v Čadramu, kjer je šola zaradi škrlatice zaprta, po navadnem sporedu. Važnejše točke: Poročilo gg. delegatov o Zavez. zboru na Bledu in o Zveznem zborovanju v Celju ter razgovor o letošnjih konferenčnih vprašanjih.

(Požar) je uničil troje poslopij po noči med 20. in 21. junijem v Kuršencih občine Radoslavci. Pogorele so viničarije Alis Rudolfa, Križaničeva in Spindlerjeva. Zavarovan ni bil pobeden. Ogenj se je baje provzročil pri neprevidnem streljanju iz močvarjev. Ker je pihal močan sever, zahvaliti se je marljivemu gašenju ljudstva, da se ni pripetila še večja nesreča. Živo pa bi tudi pripočeli, da bi si ljudje zavarovali svoja poslopja, da bi, ako jih zadene nesreča, razum ljudskega usmiljenja imeli tudi najpotrebnejše sredstvo — denar pri rokah.

(Razpisana služba učitelja-voditelja.) Na ednorazrednici v Pernicah, p. Muta je razpisana do 15. avgusta služba stalnega voditelja. Šola je v 2. plačilnem razredu. Mladi, oženjeni, a še ne samostalni učitelji se opozarjajo na to službo. Dasi v brbihi, je kraj jako lep, zdrav, ljudje zelo prijazni, življenje pa po ceni. Drva so skoraj zastop. Razum kompletnega stanovanja je okoli 380 štirjaskih sežnjev vrta. Ta šola pa je tudi eminentne važnosti v narodnem oziru, ker je edina v slovenskem učnim jezikom ob nemški meji. Ako dobi službo učitelj nemškega mišljenja, so Pernice v nekaterih letih nemške.

(Rektor graške univerze) postane za bodočo šolsko leto profesor avstrijskega civilnega procesa, trgovskega in menjalnega prava dr. Ragan baron Canstein.

(Nova brambovska vojašnica v Gradcu.) Graška mestna občina bo zidala blizu cesar Frano Jožefove vojašnice še eno veliko brambovsko vojašnico, za katero zahteva mesto od deželne odbora 82.000 K prispevkov.

Šola in dom.

I.

Šola so zaprli zavoljo kužne bolezni med otroci? Beremo večkrat v "Domovini". Naj si bo ta kužna bolezen davica, oslovski kašelj, škrlatica, ošpice, bleki itd. vselej pobere ona več ali manj otrok, potemtakem, kakšna je bila bolezen, hujša ali blažja.

Najnovejšo takšno poročilo smo čitali, da so pri Sv. Lenartu nad Laškim trgom zaprli šolo zavoljo tamkaj razsajajoče škrlatice, ker je že več otrok pomrlo, a mnogo je bolnih; pri Sv. Antonu v Slov. goricah zavoljo ošpic, na Planini zavoljo škrlatice itd.

Kadar razsaja doma nevolja ali nadloga nalezljivih bolezni, zadene vselej to šolo; po nji se lahko bolezen razširi med ljudi vseh ušolanih krajev; zato jo politična oblast za primeren čas zapre. S tem je nevarnost hitrega širjenja odstranjena. Težje pa je bojovati se proti nevednosti ljudi, tu navadno oblastvene naredbe malo ali nič ne izdajo. Proti nevednosti in neumnosti so se — kakor pravijo — celo grški bogovi zaman bojevali, zato je velik dobrotnik ljudstva oni, ki ga primerno poučuje. Tu mislimo v prvi vrsti šolo, ki bi naj učence seznanila z vzroki nalezljivih bolezni.

Ker ljudje značaja nalezljivih bolezni, rečimo v tem slučaju, škrlatice, ne poznajo, ne pazijo na njene prikazni, oni ne osamevajo bolnih otrok, temveč celo dovoljujejo, da pridejo zdravi otroci z njimi v dotiko, tako oni bolezni ne ovirajo, temveč jo nevede in nehoté širijo in pospešujejo.

Škrlatica in tudi druge nalezljive bolezni se prenesejo iz otroka na otroka z dotikanjem oziroma dihanjem, da, celo po obleki; zato je neobhodno potrebno, da ne zahajamo v hiše, v katerih so bolni otroci; kajti tudi zdrav odrasel človek zanese bolezen po svoji obleki med druge otroke, četudi sam ne zboli. S tem se nikakor ne pregrešimo zoper dejansko ljubezen do bližnjega: "Obiskavati bolnike", temveč ustrezamo resnici: "Previdnost je mati modrosti".

Škrlatica se razvija tako:

V prvo nastopi vročina ali tudi mrzlica, glava boli več ali manj, kar navadno starši prezrejo, češ, otroku hitro kaj pride, pa ga tudi hitro mine. Otrok je razpoložen k bljuvanju ali bljuva v resnici zelene slinice, k temu se pridružijo večje ali manjše bolečine v grlu, jed se težko požira. Znotraj v grlu je videti vnetico, jezik postane na koncu in ob roboh rdeč kot maline. Če je škrlatica lahkega značaja, se otrok pri tem ne počuti posebno slabo, ne veseli ga sicer ne igra ne delo, je medel, a hodi vendar okrog in staršem to ne dela mnogo skrbi, saj ne vedo, da se škrlatica polagoma razvija. V prav hudih slučajih pa otrok bléde ali celo omedli. Vse te prej našteje prikazni trajajo eden do tri dni, na kar se prikažejo majhni mozolci najprej pod vratom potem po obrazu in po prsih. Ti mozolci imajo spočetka obliko majhnih svetlordečih blekov, ki se vedno večajo in širijo, končno se združijo drug z drugim, in koža se po vsem telesu pokrije s škrlatovo rdečico, odtod ime škrlatica. Vse to traja zopet le kake tri do štiri dni in rdečica z mozolci zgine, a ti misliš, da je otrok zdrav. Pošlješ ga med druge otroke. Ravno sedaj, ko ni ničesar več videti, je nevarnost največja. V drugem in tretjem tednu se namreč začne koža lušiti, ona odpada v majhnih luskinah, katerih je po obleki in drugod vse polno. Te luskinje pridejo na druge otroke; zato zbolijo tudi ti in bolezen se širi, da niti ne slutiti kako. Dokler se otrokom koža lupi, naj bodo osamljeni in naj se večkrat skopajo in z milom (zajfo) po vsem telesu umijejo.

Pogosto postane škrlatica morilka, posebno tedaj če je bila v grlu huda, podobna davici ali gini, če je bila vročina velika, podobna legarju (tifusu), če je vnetica prešla na obisti itd. Tak otrok umre ali hitro ali pa boleha več mesecev na posledicah škrlatice, dokler končno ne umre. Za posledico škrlatice se smatra vnetica in gnojenje v ušesih, vnetje pljuč, sapnika, mrenice, tudi hromost in občna slabost itd.

Škrlatica je torej po svojem značaju različna, a vselej je treba na njo paziti in druge pred okuženjem varovati.

Prvi pogoj, da se bolezen ne razširi, je osamljenje bolnika. Tu navadno nespametni reče: "Tu ni vse nič, kje pa jo potepa prvi dobi?" Tu se ne gre za to, kako je bolezen pri prvem bolniku nastala, temveč zato, da se ona ne zanese med druge, kar se le s tem doseže, da k takemu bolniku nikdo drug ne zahaja, nego samo tisti, ki mu streže, a tudi ta naj ne hodi med druge ljudi. To je sicer težavno a neobhodno potrebno.

Tistim pa, ki navadno zdravniku pod brk zabrusijo: "Kje pa prvi bolezen dobi?" bodi povedano, da je več vzrokov, ki prouzročajo take bolezni, največ pa je temu kriva nesnaga v hišah. V Slovenskih goricah, v ljutomerskem, v mariborskem, ptujskem in radgoneskem okraju so nalezljive bolezni jako redke; kajti ti ljudje gojijo snago, sobe si vsako leto belijo z apnom, ki uničuje in zamori vse glivice po stenah, iz katerih se bolezen izcimi. Po mnogih hišah laškega, šmarskega in še več drugih okrajev pa ne vedo ničesar o vsakoletnem beljenju stanovanj. Pujsek, kokoš in piščeta prihajajo pogosto v sobo iskat drobtin in odpadkov pod mizo in po koteh. Okna se redko odpirajo, po sobah je zaprt zadržli nečisti zrak, slama v posteljah se redko menja, za stenami škrahljajo miši, po koteh predejo pajki, po tleh se sprehajajo ščurki. Ni torej čudo, če se v stenah naredé mičkene glivice, ki so nositeljice in roditeljice mnogih bolezni. V minulih zimih je razsajala davica, ker se niso sobe zračile, jedva je ta minula, se je pojavila že v večjem številu škrlatica. Tudi druga leta se je vrstila griža, davica, ošpice, bleki itd. druga za drugo.

(Dalje prihodnjik).

Druge slovenske novice.

(Osebnosti.) Cesar je podelil okrajnemu glavarju g. Rudolfu grofu Margheriju viteški red Frano Jožefovega reda. — Cesar je imenoval svetnika deželne vlade g. Feliksa Schaschela v Ljubljani povodom njegovega umirovljenja dvornim svetnikom. — Okrajni glavar v Kranju g. dr. M. Gsettenhofer je imenovan svetnikom deželne vlade v Ljubljani. — Častnim članom je imenovala občina Bled barona Schwegla radi njegovih zaslug glede bobinske železnice.

(Umrli je) v Ljubljani dne 24. t. m. g. Ivan Gogala, c. kr. notar po dolgi, mučni bolezni. Pokojnik je bil blag značaj in jako delaven mož; bil je predsednik notarske zbornice, upravni odbornik "Narodne tiskarne", blagajnik društva "Pravnik", podpredsednik mestne hranilnice ljubljanske in član mnogim drugim narodnim podjetjem. Blag mu spomin!

(Električno železnico) bodo oddali prometu v Ljubljani dne 1. septembra t. l. Lesen most za železnico bode gotov do 1. avgusta; ostala dela bodo trajala potem tri do štiri tedne.

(Slovenski "Sokol" v Pragi.) Odposlanstvo ljubljanskega "Sokola" in odposlanstva drugih slovenskih sokolskih društev so se odpeljala v sredo na Dunaj, kjer so se združila z dunajskimi "Sokoli", odtam pa so se odpeljali v Prago na veliko tridnevno vsesokolsko slavnost, ki se vrši dne 29., 30. junija in 1. julija t. l., katere se udeležijo čez 8000 telovadcev "Sokolov" in 1000 telovadkinj. Vseh "Sokolov" bode okrog 18.000.

(Mozajčna tla) je našel vrtinar L. Tomšič v Ljubljani ob Erjavčevi cesti na vrtu 075 m globoko v zemlji. Mozaič je jako krasen, in izvira iz rimske dobe. Gotovo je stalo tam kako odličnejše poslopje.

(Japonski učenjak v Ljubljani.) V nedeljo je prišel v Ljubljano znamenit preiskovalec potresov, profesor seismologije na univerzi v Tokio na Japonskem, da prouči ljubljansko potresno opazovalnico.

(Ženo obstrelil) je v Ljubljani v soboto zvečer nek delavec Boškovič, ker se ni razumel z njo; poprej sta še skupaj pila v gostilni in se prijazno razgovarjala, zunaj na cesti pa je potegnil revolver in ustrelil dvakrat nanjo. Zadel jo je v trebuh, in težko, da bi okrevala.

(Meteorološko (vremensko) postajo) odprli na Sv. Joštu nad Kranjem s 1. julijem "Slov. plan. društvo".

(Industrija na Gorenjskem.) Zgradba nove železnice v Trstu je posebno velikega pomena za industrijalna podjetja na Gorenjskem. Pot v Trst bo po novi železnici dosti cenejši, in postanejo tako prometne razmere za industrijalno družbo jako ugodne, in družba hoče vsled tega znatno razširiti svoja podjetja. Na občnem zboru je družba sklenila zvišati delniški kapital od deset milijonov kron na 18 milijonov; s to vabo se znatno razširita tovarni na Savi in Javorniku.

(Električno razsvetljavo v Trzinu) so v nedeljo odprili. Trzin razsvetljuje pet obločnic in 50 električnih svetilk.

(Kopanje predora skozi Karavanke) se je začelo na kranjski strani dne 24. t. m. Začetek stavbnih del so proslavili v nedeljo v Jesenicah z veliko slavnostjo. Jesenice so bile vse v zastavah, istotako tudi Sava. Zvečer je gasilno društvo z godbo pridelilo veliko bakljado.

(Utonil je) blizu Čateža na Dolenjskem na cesti, poplavljeni po velikih nalivih, J. Konte 81letni starček. Bil je popolnoma trezen in je šel na semenj v Velike Lašice.

(Strelnica je ubila) pri Sv. Trojici na Notraskem dne 19. t. m. neko 12letno deklico. Pasla je živino in šla pod smreko vedrit. Strelnica udari v smreko in ubije deklico.

(Vipavska železnica.) Te dni so začeli kopati predor med Rojci pri Dornbergu in Batujami, ki bo dolg 150 metrov. Na progi sami se vrše dela že na šestih različnih mestih; na dejati se je, da bo ista dodelana še pred določenim časom.

(V spomin na bitko pri Kustoci) je imel kranjski polk v nedeljo v Celovcu mirozov, v ponedeljek pa slovesno službo božjo.

(Osebnosti.) Načelnik postaje južne železnice v Trstu, gosp. F. Mahorčič, je imenovan višjim inšpektorjem.

skupno z mornarji in vojaki. Laških podanikov so našli 20.000, Nemcev 7000; število Slovanov pa uradno poročilo ne pove, temveč samo trdi, da je število Slovanov ostalo skoro enako številu prejšnjih let. To kaže, da je moralo njihovo število jako narasti, ker si ne upajo povedati rezultata.

(Svoje ženo umoril) je v Trstu nek 62letni delavec; ženi, ki je stara 60 let, je zadal tri sunke z bodalom.

(Istrski deželni zbor.) Laški deželni poslanci menda ne pojdejo v deželni zbor, dokler ne bo sklican v Poreč, češ, da je bil deželni zbor sklican slovenskim poslancem na ljubo v Koper. Zdaj pa je vlada pojasnila, da sploh ni mislila sklicati deželni zbor istrski letos v Poreč.

(Promocija.) V sredo je bil na dunajskem vseučilišču promoviran doktorjem vsega zdravstva g. J. Tičar. — Dne 2. julija t. l. pa bode na istem vseučilišču promoviran doktorjem modroslovja g. A. Dolar.

(Umrli je) Aleksij Gasperič, župnik v Marzigu pri Kopru v Istri. Bil je uzor boričelj za prava svojega naroda.

(Slov. akad. društvo „Slovenija“ na Dunaju) je priredilo v četrtek, dne 27. junija svoj IV. redni občni zbor. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika. 2. Čitanje zapisnika br. društ. „Triglav“. 3. Poročilo odborovo. 4. Slučajnosti. 5. Zabavni del. Lokal. Budjevička pivnica, Alserstrasse 59. Začetek ob 8 uri zvečer.

Deželni zbori.

Kranjski deželni zbor je imel dne 25. t. m. sejo, v kateri je poslanec Višnikar poročal o proračunu učiteljskega pokojninskega zaklada za leto 1901 in o dotičnih peticijah. Skupna potrebščina znaša 98.284 kron, na pokojnine za učit. vdove in sirote odpade 32.309 K, drugo pa na vzgojnine, miloščine itd. Pokritje je proračunjeno na 27.954 kron, tako da znaša primanjkljaj 60.330 kron, katerega je pokriti iz deželnega zaklada. Pokojnino dobiva 45 učiteljev in učiteljic. — Posl. Schwegel je poročal o računskem sklepu muzejskega zaklada za l. 1899 in o proračunu za leto 1901. Skupna imovina znaša 416.261 gl., proračun izkazuje potreščine 14.666 kron, pokritja pa 561 kron, torej je primanjkljaj 14.105 kron. Država je določila za letos 10.000 kron podpore.

Poslanec dr. Majaron je poročal o računskih sklepih ustanovnih zakladov. Čista imovina vseh 22 ustanovnih zakladov je koncem l. 1899 znašala 2.119.282 gl. in se je od prejšnjega leta pomnožila za 44.905 gl. Zbornica vzame na znanje in odobri račune posameznih ustanov. — O pospeševanju vinarstva na Kranjskem je poročal vitez Langer. Leta 1900 so zasledili trtino uš v devetih občinah, ter je sedaj okuženih 10.685 29 ha vinogradov, to je 92%. Za obnovo vinogradov se je skrbelo na različne načine: V deželnem matičnjaku se je pridelalo nad 75.000 ključev, od podružnic se je nacepilo 230.000 cepljenk in pridelalo 108.000 ključev ter 97.840 za oddajo sposobnih cepljenk. V posameznih nasadih državnih, deželnih in drugih se je l. 1900 pridelalo 1.740.560 ključev in 228.266 cepljenk. Obnovljenih vinogradov je 3100 ha. Za streljanje proti toči se je razdelilo 4090 K, in je sedaj na Kranjskem 230 strelšč. Lani se je pridelalo na Kranjskem 175.209 hl vina.

Računski zaključek dežele prisilne delavnice kaže 14.809 kron primanjkljaja. Lansko leto je bila otvorena v Ljubljani gluho-nemnica; deželni zbor je sklenil ustanoviti 3 deželna ustanovna mesta z letnim doneskom po 300 kron. Nadalje je bilo dovoljenih več podpor, več prošenj pa oddanih deželnemu odboru v presojo. Bolnišnici usmiljenih bratov v Kandiji se je dovolilo za deset let po 12.000 kron podpore na leto.

sestavljen poseben odsek. Predlog je bil sprejet in odsek izvoljen. — Posl. Verzeznassi utemeljuje svoj predlog, da se pomaga Furlaniji, poškodovani po povodnji. K besedi se oglasi tudi posl. O. Gabršček, ki pravi, da se mora začeti z regulacijo Soče že v njenem gornjem delu. Tudi za izsuševanje močvirja pri Kobaridu je izgotovljen načrt, a vlada zahteva, da morajo siromašni posestniki sami prispevati k izsuševanju. Zbornica sprejme Verzeznassijev predlog, da se ustanovi hidravlični urad v Gradiscu, ki naj se bavi z uravnavo Soče, ter Gabrščekov predlog, da se ustanovi tehnični urad tudi za gorati kraj dežele. „Šolskemu domu“ v Gorici je deželni odbor predlagal 1000 kron letne podpore; zadevo so odkazali finančnemu odseku.

V koroškem deželnem zboru je bilo med drugimi stvarmi na dnevnem redu poročilo finančnega odseka o računskih zaključkih deželnega in deželnošolskega zaklada in raznih manjših zakladov. Nadalje se je razpravljalo predloga glede načrta zakona za omejitev nakupa zemljišč v lovske namene in o predlogu glede olajšave pri kuhanju žganja za kmečke posestnike, da se namreč ne sme zahtevati natančnega določila dneva in ure. Kdaj se bo kuhalo žganje, in da se zniža davek na žganje, pridelano iz sadja in drugih plodov, vzrastlih na lastni zemlji. Predloga so oddali dotičnemu odseku v presojo.

Istrski deželni zbor je bil sklican zopet na dan 27. t. m. Slovanski poslanci so pri svojem vstopu v deželni zbor dne 20. t. m. po dali deželnemu glavarju izjavo, v kateri pravijo, da so se odločili zopet poskušati, da bi sodelovali na javnih poslih Istre v deželnem zboru. Privedlo jih je do tega zlasti to, da je bilo se danje zasedanje sklicano tudi v hrvaško slovenskem jeziku, s čemur je pripoznana edna naj temeljnih jezikovnih pravic slovenskega naroda v Istri. Njim je do tega, da se stvarno prizna ravnopravnost hrvaško slovenskega jezika z italijanskim in tako omogoči složno delovanje vseh.

Dopisi.

Grobelno. (Razmere pri južni železnici). Ni je menda na Avstrijskem železnici, o kateri bi se neprestano čulo toliko pritožb, kakor se čuje o južni železnici.

„Domovina“ je bila večkrat v žalostnem položaju, kazati na kriče krivice, ki se godijo ali železniškim uslužbencem ali pa potujočemu občinstvu.

Danes nam je zabeležiti nov dokaz za „uzorno“ administracijo pri c. kr. privileg. južni železnici.

Postajica Grobelno med Št. Jurjem in Ponikvo ima samo enega uradnika. Osebnosti in tovrni promet pa je na Grobelnem skoro dvakrat tolik kot na Ponikvi ali v Št. Jurju, kjer so nastavljeni po trije uradniki, ki se menjajo v službi približno vsakih dvanaest ur.

Dočim je železniško ministertvo izrečno zapovedalo, da smejo biti uradniki le po 24 ur nepretrgoma v službi, mora načelnik postaje na Grobelnem opravljati službo celih 35—36 ur. Ker pa ni mož kako nadnaravno bitje, odredil je inšpektor v Gradcu milostno, da ga hodi vsak drugi dan za 12 ur nadomeščat uradnik iz Ponikve.

Da so to v nebo vpijoče krivice, storjene imenovanemu načelniku in občinstvu, je pač očitno.

Iz Ptujja. V zadnji seji mestnega zastopa v Ptujju se je, kakor čitamo v „Ptujčanki“ in drugih nemčurških listih, odstopilo 20 □ m občinske zemlje znanemu uskoku pri Sv. Marjeti niže Ptujja, rejenemu trgovcu Alojzu Muchitschu, ker si hoče na tistem prostoru, ki ga je kupil od g. Kaiserja, dvonadstropno hišo staviti in mu

storiti, če bi dotični prostor „preganjskega“ Al. Muchitschu zastopni odstopil, oziroma podaril. Ta prostor leži nasproti hranilnišnem poslopju in se dotika tistega mesta, kjer se cesta okrajnega zastopa spaja z dvema drugima cestnima progama. G. Muchitsch namerava to hišo tako postaviti, da procelje hiše porine za dva metra naprej do okrajne ceste in da naredi stavba pri bližnji svetilki pravi kot (pravocogelnik). S tem je pasaža na mestu, kjer se združujejo 4 ceste, jako otežkočena in nevarnost za promet pomnožena. Pomisliti se mora, koliko lončarjev ima tam na sejmski dan svoje blago razpostavljeno, pomisliti se mora, koliko vozov in živine se ob takih dnevih prevaža in preganja po okrajni cesti, pomisliti pa se tudi mora, da nasproti se nahajajoče poslopje mestne hranilnice ne dela nikjer tako ostrega ogla. Že oziri na dober okus bi morali mestni zastop napotiti do tega, da takemu čudnemu, za osebni promet nevarnemu stavbenemu načrtu ne pritrdi. Toda vse te ozire pusti mestni zastop na strani, kadar gre za to, svojemu pristašu kako ugodnost nakloniti. Kaj je mestnemu zastopu za okus in simetrijo?

Kakor čujemo, bil je že lokalni ogled radi stavbenega dovoljenja, h kateremu pa okrajni zastop ni bil povabljen. V kratkem bode gosp. Muchitsch baje začel novo stavbo zidati po na vedenem načrtu, katerega mu je sestavil gosp. Wresnig, ki baje ravno tako dobro nemški govori, kakor g. Muchitsch, kateri s ponosom pravi: vse, kar sem in imam, sem dosegel po nemški „šprahi.“ Največ odjemalcev pa ima ta gospod Muchitsch v slovenski okolici. Radovedni smo samo, kako stališče bo nasproti tej protipostavni in protivarnostni stavbi zavzemal okr. odbor, ki je posredno in neposredno prizadet, ker se promet po okrajni cesti zožuje in prikrajšuje? V tem odboru sedijo poleg načelnika J. Zelenika, g. dr. Jurtela, dr. Horvat in c. kr. notar Ozgan.

Treba pa je še opomniti merodajne faktorje tudi na neki drugi prejšnji slučaj, ki „nesebičnost“ župana Orniga bengalično razsvetljuje.

Pred nekaterimi leti sezidal je ta vzorni župan nekaj vil v kanižansken predmestju. K tem vilam pa ni bilo ugodnega pota razun okrajne, poleti sem in tje prašne ceste. To dejstvo je poniževalo vrednost tistih vil, katere bi bil g. Ornig rad drago prodal. Na desni nasprotni strani okrajne ceste mimo graščinskega in minoritskega travnika pa je napravljen paralelno z okrajno cesto lep pot za pešce in kolesarje. Ravno tak ugoden pot bi bil rad g. Ornig na levi strani do svojih vil naredil ter s tem vrednost svojih vil povzdignil. V to je bilo potrebno privoljenje prizadetih lastnikov, osobito g. Josipa Kravagne in Seb. Turka. Ta pa nista hotela odstopiti potrebnega prostora. G. Ornig je torej iskal javnih ozirov, iz katerih bi bil mogel prisiliti meščana Kravagno in Turka, eventualno potom razlastitve, da odstopita potrebne kose svojih parcel.

In glejte! Takrat se je zatekel g. Ornig k šolskemu vodju slovenske okoliške šole, h gosp. nadučitelju Ivanu Kavklerju iz Laporja, ter ga prosil, naj on uradno potrdi, da je potrebna tudi na levi strani okrajne ceste v kanižanskem predmestju peš pot z ozirom na varnost slovensko šolo obiskujočih otrok, ker se ti baje ne morejo lahko vozovom po okrajni cesti izogibati. Vseled pritiska okrajnega glavarja Alf. Schererja udal se je značajni gospod Ivan Kavkler in potrdil te „javne ozire“ za katerimi so bili skriti zasebni oziri g. Orniga glede večje vrednosti njegovih vil. Ti „javni oziri“ so takrat omehčali uporna meščana Kravagno in Turka.

Kako zahvalo je potem g. Ivan Kavkler za potrdilo teh „javnih ozirov“ dobil, o tem drugičkrat. Zdaj pa vprašamo g. Ivana Kavklerja, kakor tudi ves krajni šolski svet:

Ali z nameravano novo stavbo g. Alojzija Muchitacha ob sestanku 4 cest v bližini nemške in slovenske šole telesna sigurnost šolarjev ni tisočkrat bolj prizadeta, kakor z vozovi, ki se po okrajni cesti premikajo? V kanizanskem predmetju so se učenci že razkropili; tukaj, kjer pa g. Muchitach zida in s svojim stavljenjem občni promet zožuje in prikrajšuje, so se otroci obeh šol takorekoč na kupu. Ali krajni šolski svet, oziroma g. nadučitelj Ivan Kavkler ne vidi sedaj nobenih „javnih ozir“ za varnost svojih učencev? Ali bode čakal tako dolgo s svojim ukrepom, dokler se kaka nesreča ne pripeti? Ljudstvo že itak precej godrnja nad novo šolo, s takim postopanjem pa se zanimanje za novo šolo ne bo povečalo.

Pričakujemo od okrajnega šolskega sveta, da v tem oziru stori svojo dolžnost.

Gospod Ornič „javne ozire“ za slovenske šolarje samo takrat rad vidi, kadar se gre za pot do njegovih vil, ki so precej daleč proč od šole.

Kadar se pa gre za telesno sigurnost slovenskih šolarjev v mestu samem, takrat g. Ornič na take „javne ozire“ hitro pozabi. Teh ozir pa v tem slučaju ne smejo pozabiti drugi odločilni faktorji, ki morajo g. Orniču dokazati, da njegova drevesa ne rastejo do nebes.

Torej caveant consules!

Kritikus.

Iz Ljubljane. — (Iz odborove seje „Slovenske šolske Matice.“) Zadnje odborove seje „Slovenske šolske Matice“ so se udeležili: predsednik g. H. Schreiner in odborniki gg.: dr. Janko Bezjak, Viktor B. Žek, Jak. Dimnik, Francišek Hubad, Francišek Laveč, Andrej Senekovič in Alojzij Strmašek.

I. Blagajnik, g. ravnatelj And. Senekovič, poroča o denarnem stanju društva. Letnino so plačali 604 člani; društvo ima dosedaj 9 ustanovnikov.

II. Tajnik, g. nadučitelj F. Gaberšček, poroča, kako so se rešili zadnji odborovi sklepi, zlasti oni o preuredbi dosedanjih poverjeništev, ter prebere dolele nasvete. Na podlagi tatstih se sklone, da se razdele nekatera preobsežna poverjenišstva na manjše okroge, za katere se nastavijo novi poverjeniki, in sicer: za Postojno g. Iv. Thuma, za Ilirsko Bistrico gosp. Martin Zarnik, za Senožče g. Ivo Trošt, za Vipavo g. Ant. Skala, za Lož g. Ferdo Wigele, za Idrijo g. Al. Novak, za Cerkljico in Logatec g. Iv. Šega, za Novo mesto g. Franc Vadrjal, za novomeški okraj g. Bern. Andoljšek, za Žužemberk g. Fr. Koncilija, za Ribnico g. Fran. Štefanič, za Sodražico gosp. Fr. Verbič, za Pazin g. Anton Jošt, za pazinski okraj g. Ivan Bunc, za ptujski okraj na desnem dravskem bregu g. Fr. Šorn in na levem dravskem bregu g. Iv. Kavkler.

III. Sklene se, da se predloži prošnja za podporo na deželni zbor kranjski, ko izidejo knjige. Za letos nameravani spis „Pouk o prvi pomoči pri nezgodah z ilustracijami“ se priobči pozneje, ker ga dotični poročevalci še ne utegne spisati. V „Letopisu“ bode g. tajnik priobčil tudi poročilo o društvenem delovanju in imenik članov. Vzame se na znanje predsednikovo poročilo o sotrudnikih. Poročilo o matematiki za ljudske šole prevzame g. profesor L. Lavtar.

IV. G. Franc Levec prevzame pogajanje z raznimi tiskarnami zaradi tiskanja društvenih knjig ter bode v prihodnji seji poročal o dotičnih uspehih. Oblika društvenim knjigam bode taka, kakršno imajo knjige „Slovenske Matice.“ Rokopisi morajo biti pripravljeni do začetka septembra, tisk pa dovršen do konca novembra.

V. Za leto 1901 dode društveniki dve knjigi po 10 tiskanih pol in sicer: 1. Pedagogični letopis in 2. Zgodovino kot prvi del knjige za realije, spisal Josip Apih.

VI. Schreinerjev načrt za didaktiko, ki so ga pregledali gg. odborniki, se ponatisne v „Potopniku.“ O najprimernejši terminologiji se bode posvetoval poseben odsek. Društvo namerava izdavat tudi pedagogične šolske knjige za učiteljska, zlasti vzgojeslovje, ukoslovje, zgodovino pedagogike, čitanke itd. V ta namen stopi odbor v dogovor z deželnim odborom kranjskim, ki naj bi dal društvu primerno podporo, oziroma sam prevzel založništvo ali ga pa prepustil Ma-

tici. Pri tem se je izrekla želja, naj bi bile knjige odobrene že v rokopisu. Matica bode pospeševala tudi knjižnico za srednješolsko mladino, in sicer z izdajanjem šolskih klasikov potom dotičnih založnikov. V prvi vrsti se bode obrnilo društvo do „Dramatičnega društva,“ da mu prepusti rokopise in starejša izdaja, primerne za srednješolsko mladino, da se predelajo. G. Bežek prevzame sestavo načrta za tako izdajanje. Končno se je posvetovalo še o primernih diplomah za ustanovnike, in o nasvetu „Pedagogičnega društva v Krškem“ glede na izdajo slovenske slovnice.

Narodno-gospodarske novice.

Zapisnik.

Redna plenarna seja okrajnega zastopa celjskega dne 25. junija 1901. Vsi delavci z dne 10. junija 1901 oziroma 19. junija 1901 št. 327 je sklical g. načelnik skupščine okrajnega zastopa na dan 25. junija 1901 v sejni dvorani posojilnice v „Narodnem domu“ s priobčenim dnevnim redom.

G. načelnik, dr. Jos. Serbec, kot predsednik konstatuje sklepčnost okrajnega zastopa ter otvori sejo ob polu 3 h. popoldne. Kot vladni zastopnik je prišel g. c. kr. okrajni glavar Rud. baron Apfalter pl. Apfalter, katerega g. načelnik zboru predstavi in ga v imenu okrajnega zastopa pozdravi. Gosp. glavar se zahvali za pozdrav ter obljubi podpirati okr. zastop, kolikor leži to v njegovem delokrogu, prosi pa tudi on za podporo od strani okr. odbora pri njegovem delovanju; nadaljujoč govor v nemščini, pravi, da obžaluje, da se nemška manjšina ne udeležuje zborovanj ter izreče željo in upanje, da se bode to v prihodnje zgodilo.

G. načelnik se zahvali g. c. kr. okrajnemu glavarju za prijazen nagovor ter omeni, da tudi on obžaluje, da se nemška manjšina ne udeležuje sej vkljub temu, da se vsakokrat spodobno povabi.

Zapisnikarjem te seje izvoli se g. Dragotin Hribar. Potem se preide na dnevni red.

Zapisnik zadnje skupščine z dne 22. 12. 1900 št. 890 se odobri.

G. predsednik poroča, da so bili računi za leto 1900 35/1901 v smislu § 59 postavbe z dne 14. 5. 1866 dej. zak. l. št. 19 razpoloženi na ogled v pisarni okr. zastopa več kot 14 dni in pozivlje gg. okrajne zastopnike, katerim se je računski sklep za leto 1900 ob enem s povabilom k skupščini doposlal, da se ogledajo k besedi o tem računu; ker se nikdo ne oglasi, pozove g. načelnik pregledovalce računov, da poročajo in stavijo svoje predloge. V imenu računskih pregledovalcev poroča gospod Dragotin Hribar, da so se računi natanko pregledali in primerjali s knjigami, in našli v najlepšem redu, ter predlaga da se da okrajnemu odboru absolutorij za letni račun 1900 ob enem pa tudi izreče g. načelniku kot blagajniku za njegov veliki in uspešni trud zahvala okrajnega zastopa, kateri predlog se ednoglasi sprejme. Pri prošnji za napravo okr. ceste St. Martin Arolin, oziroma St. Martin Nova cerkev prepusti gospod načelnik predsedništvo g. podnačelniku dr. Dečko-tu in poroča, da se je deželni stavbeni urad naprosil za odreditev deželnega inženjerja, ki naj bi napravil potrebne načrte in proračune, da pa ta inženjer do sedaj še ni prišel. Prebivalstvo se, kakor se je to v zadnjem času pokazalo, neizmerno zanima za napravo teh cest in sicer bi radi imeli prebivalci na zgornjem delu občine St. Martin ceste iz Šmartna v Langer na Hrenovo, prebivalci spodnjega dela Šmartinske občine pa ceste na Arolin in na Vojnik. Prišlo je od obeh strani mnogo prošenj. Poročevalci so mnenja, da bi se naj dalo za popravilo ceste od Šmartnega čez Langer na Hrenovo kakih 4000—5000 kron, da pa bi se naj ob ednem napravila cesta od Vojnika na Arolin do Brezove.

G. Lipuš predlaga napravo ceste pod Konjskim po dolini na Brezno.

Gospod kanonik dr. Gregorec stavi naslednji predlog:

Okrajnemu odboru se naroči, vplivati na to, da se za zgradbo dobre cestne zveze od

okrajne ceste Celje-St. Martin v Hudinjsko dolino sestavi poseben cestni komite iz dotičnih posestnikov, ki so največ interesovani pri tej cesti. Ta cestni komite naj popiše vse posestnike, čez katerih zemljišča bi nova cesta šla, in jih vpraša, dajo li zemljo brezplačno — v slučaju, da jo dajo brezplačno, naj se v to pismeno zavežejo. — Na dalje ima cestni komite poizvedeti in popisati vse posestnike, ki se pismeno zavežejo, koliko dni vožnje napravijo brezplačno, oziroma koliko dajo lesa (za mostove) ali kamna brezplačno ali koliko položijo v gotovem denarju.

Zapisniki se predložijo zatem okrajnemu odboru, da pošlje inženirja, ter na podlagi onih operativ prihodnji seji okrajnega zastopa o vsem poroča in stavi predlog, kje in kako se ima okrajna cesta Celje St. Martin zvezati s Hudinjsko dolino.

G. notar Baš stavi načrt kot dodatni predlog k predlogu g. kanonika, naj bi okr. odbor povabil občine Škofjavo, Višnjava, Šmartno, Dobrna, Novacerkev in Vojnik, da izvoli vsaka po 2 ude v dotični odsek.

Poročevalci g. dr. Serbec podpira predlog g. Gregorca, priporoča pa, da se predlog g. Baša odkloni.

Pri glasovanju sprejme se predlog g. kanonika dr. Gregorca, predlog g. Baša pa ostane v manjšini.

Potem prevzame gospod dr. Serbec zopet predsedništvo.

O prošnji županstva okolice Celje za podporo, da si nakupi topičev za streljanje proti toči (55. 1898.) poroča g. Roblek in priporoča podporo po 100 K, kar obvelja.

Prošnja županstva Gotovlje za podporo za šolsko stavbo (34/1901) se po predlogu g. poročevalca dr. Dečko-ta odkloni, ker ni v okrajnem proračunu za take namene skrbjeno.

Sklep obč. odbora Vel. Pirešice v zadevi najema posojila po 12000 K za šolsko stavbo (26/1901) se po predlogu g. dr. Dečko-ta z dodatnim predlogom g. dr. Hrašovca naj se županstvu pripomni, da jemlje ta denar po potrebi odobri, ker se je postopalo po postavnih določbah.

Sklep obč. odbora okol. Celje in Vel. Pirešice v zadevi najema posojila po 120.000 K za šol. stavbo (32/1901) se po predlogu g. poročevalca dr. Dečko-ta odobri.

Zadrugi „Lastni dom“ (28/1901) dovoli se po predlogu g. dr. Dečko-ta podpora po 100 K.

Občini Gotovlje dovoli se po predlogu g. Robleka za popravilo obč. ceste od državne ceste skozi vas Gotovlje (36/1896) 150 m² točnega posipa v kamenolomu Vel. Steinerja a tem, da pusti ta posip občina navoziti na cesto, potem se naj sprejme dotična proga med okrajne ceste.

Požarni brambi v Žalcu (5/1893) se dovoli v nakup orodja znesek po 200 K.

Med posameznimi predlogi dovoli se požarni brambi v St. Jurju stalna letna podpora po 100 kron.

Občini Žalec se dovoli najem posojila po 1000 K (55/1898) za nakup topičev za streljanje proti toči.

G. dr. Dečko poroča o sedmih kupnih pogodbah, katere je sklenila občina St. Pavel v zadevi prodaje Švabovega posestva in predlaga, da se te pogodbe odobrijo, kar obvelja.

Vodstvu šolskih sester v Celju se dovoli po predlogu g. dr. Dečko-ta v svrhu osnovanja zasebne meščanske dekliške šole podpora po 500 K.

Zvezi požarnih bramb v Žalcu se dovoli podpora po 400 K.

G. Ambroschitz prečita od nemške manjšine okraj zastopnikov podpisan ugovor v zadevi naprave ceste Medlog-Gaberje rekoč, da se z ozirom na kraj zborovanja njegovi somišljeniki ne morejo udeležiti seje. G. predsednik ga opozarja na to, da je v tem dopisu mnogo žaljivih opazk, ter mu žuga odvzeti besedo. Po prečitavanju tega ugovora opomni g. predsednik, da uvažuje okr. zastop vse, kar govorijo navzoči ude okr. zastopa, da pa protestov nenavzočih ne more uvaževati in da bo okr. odbor brez ozira vselej skrbel za izvršitev sklepov večine.

Na opazke g. Ambroschitzja glede prostora za zborovanje, opomni g. dr. Dečko, da se je mestna občina, in mestna hranilnica prosila za prepustitev primerne dvorane, a se je dotična prošnja vselej odklonila.

Ugovor nemške manjšine okr. zastopnikov glede nove ceste Medlog-Gaberje zavrne dr. Dečko, rekoč, da je neosnovano očitjanje, da so sovražni celjskemu mestu, da imajo Slovenci ravno tak interes na razvitku mesta celjskega, kakor Nemci in ugovarja odločno, da bi nova cesta celjskemu mestu ali njegovim prebivalcem škodovala.

Ako pa Slovenci ednemu delu nemških Celjanov niso prijazni in nočejo imeti z istim nikake zveze več, je tega kriv ta del Nemcev sam, kateri je že opetovano povzročil resne napade na Slovence s koli in kamenjem. Ako hočejo ti Nemci, da bude razmerje med njimi in Slovenci prijaznejše, morajo pač svojo obnašanje proti Slovincem drugače urediti tako, kakor je med civiliziranim svetom običajno. Nova cesta pa ne bo škodovala nikomur, pač pa bude velikemu delu Celja na korist, ker se bo tamkaj, koder bo cesta šla, povzdignila vrednost zemljišč ter bodo tamkaj postale nove stavbe. Če tudi nova proga ne bo posebno dolga, bo vendar napravila xdatno skrajšanje zveze Gaberje z Medlogom; saj vidimo, da v drugih mestih napravljajo nove mostove z ogromnimi stroški prav blizu že obstoječih mostov, tako, da se s temi novimi mostovi večkrat ne doseže niti toliko skrajšanje, kakor s to novo ceto.

Okrajni zastop pritrjuje govoru g. dr. Dečko-ta z živahnimi odobravanjem.

G. dr. Hrašovec predloži resolucijo glede dvojezičnih napisov na vseh o. kr. uradih v Celju; ta resolucija se sprejme z dodatnim predlogom g. Friedricha, da se okr. odbor pooblašča storiti vse korake, da se v resoluciji stavljen zahteve dosežejo.

G. Lipuš vpraša zaradi skladišča za shrambo smodnika; g. predsednik mu odgovori, da okr. odbor do sedaj še ni našel za to primerne prostora.

G. dr. Vrečko predlaga prošnjo občine Slivnice za priklopljenje k celjskemu okraju. Okr. zastop potrjuje resničnost razlogov, katere navede občina Slivnice in sklene, da se prošnja sprejme.

Ker ni daljnih predlogov, sklene g. predsednik zborovanje ob polu šib popoldne zahvaljujoč se g. o. kr. okr. glavarju, kakor tudi gg. zastopnikom za njihovo sodelovanje.

Politični pregled.

(O položaju.) Zadnje nedeljo je imel mla-doeški poslanec dr. Kramar volilni shod, na katerem je, razpravljajoč o položaju, rekel med drugim: Brez miru med Čehi in Nemci ni mo-goče misliti na rešitev velikih državnih vprašanj, posebno pa ne na izvedbo avstro-ogrške pogodbe. Proti volji Čehov se sploh ne more ničesar izvesti, kar bi bilo količjak važnega po-mena. Gospodarski boj z Ogrsko se ne more izvesti z nikakim zakonom, izvesti se more le s pomočjo samozvestne vlade. Taka močna vlada pa more biti samo parlamentarna vlada, in ta je mogoča le tedaj, ako se dožene češko-nemška sprava.

(Dalmatinski deželni zbor) je v seji dne 25. t. m. sprejel predlog posl. Cingrija, da se namreč dalmatinski deželni zbor pridruži sklepu državnega zoper obnovitev vinske klav-zule z Italijo. Poslanec Biankini je predložil re-solucijo, naj vlada ukrene, da bodo mogli dal-matinski dijaki polagati izpite na vsučilišču v Zagrebu, isti poslanec je predlagal, naj se vo-jaška služba pri mornarici skrči od štirih na tri leta.

(Razmerje med Avstrijo in Ogrsko.) Pro-fesor Hickmann na Dunaju je predložil razna gospodarska razmerja med Avstrijo in Ogrsko, iz katerih bi se dala izračunati pravična kvota. Tu navedemo nekaj glavnih števil: Naravnost-nih (direktnih) davkov se plačuje v Avstriji 56,7%, na Ogrskem 43,3%, prebivalstva ima Avstrija 57,6%, Ogrska 42,4%, državnih izdat-kov ima Avstrija 60%, Ogrska pa 40%, uvoza ima Avstrija 64,8%, Ogrska pa 35,2%, izvažja se iz Avstrije 67,2 odstotka, iz Ogrske 32,8 od-

stotkov, nenaravnostnih (indirektnih) davkov se plačuje pri nas 65,8%, na Ogrskem pa 34,2%. Ako se vzamejo v poštev te številke, pridemo do sklepne kvote: Avstrija 61,3%, Ogrska 38,7%. Sedaj veljavna kvota pa določuje Avstriji 65,4%, in Ogrski 34,6%, skupnih izdatkov; ti skupni izdatki obeh polovic znašajo 345 milijonov kron, in leta 1902 bodo znašali celo 364 milijonov kron. Vaak odstotek pomeni torej 2,4 milijona kron. Če obvelja sedanja kvota, plača Avstrija 154,3 milijonov kron, Ogrska pa le 81,7 milijonov kron. Kot razvidno, je vprašanje o nagodbi in kvoti, s katerim se bosta bavili naša in ogrska zbor-nica v jesenskem zasedanju, jako važno.

(Volilni program slovaške narodne stranke) za bližnje volitve v ogrski državni zbor, obsega 18 točk, v katerih so izražene zahteve Slova-kov, med drugimi te: Zahtevamo priznanje in ednaka prava za slovaški jezik v šoli, pred sodnijami in oblasti, zahtevamo, da skrbi država za povzdigo šolstva na naravni osnovi, da izda za-kone za povzdigo poljedelstva, malega obrta in trgovine, ter da se v ta namen ustanove polje-delake, obrtne in trgovske šole z slovaškim učnim jezikom; druge zahteve so gospodarskega in političnega pomena.

(Zakon o odpravi cerkvenih redov) je fran-coski senat sprejel v nedeljo dne 23. t. m. z 173 glasovi proti 99 glasovom. Vladni načrt zakona je spremenjen samo v toliko, da se do-voli potrebnim članom razpuščenih redov do-smrtna renta.

(Španske zmešnjave.) V Španiji vže na vseh koncih in krajih vra. Potem ko se se pre-kucije v Barceloni zadušile z največjo težavo, pa se je položaj v Coruni zelo poojstril. Štrajku-joči delavci so tu poskusili pretrgati vodo in plinovod, radi česa je vlada takoj proglasila vojno stanje. Mesto je oblegano. Vlada splošno razbur-jenje. Noben časopis več ne izhaja. V luki se no-bena ladja ne ukra; tržišča so prazna, pekarije in mesnice so zaprte. Štrajkujoči nosilci vode branijo deklam nositi vodo. Skoro vsako noč se ponavljajo krvavi spopadi.

(Vojna v Južni Afriki.) Ujete burške žene in otroci trpe velikansko bedo v taborišču neu-smiljenih Angležev, to dokazuje dejstvo, da jih je od vsakega tisoča vjetih žen in otrok umrlo do-alej že 435. Burške rodbine nimajo niti vode, niti alama, niti obleke. — Dne 12. t. m. je 150 Burrov zgrabilo in zmagalo v par minutah 300 Angležev, ki so se takoj udali. Pri Waterkloofu so Buri napadli angleški tabor ter ubili in ranili mnogo Angležev, med njimi tudi poveljnika.

(Dogodki na Kitajskem.) Kakor druge države, je zmanjšala tudi naša vlada svoje čete in število ladij v Vzhodni Aziji, tako da ostane v Kitaju le 100 mož. — Ruski poslanik je javil kitajskim pooblaščencom, da se takoj putem, ko se dožene vprašanje glede odškodnine, začno pogajanja glede Mandžurije, ki mora dobiti upravo, ki bo vatrezala Kitajcem in Rusom.

Književnost.

(Prešeren v nemškem prevodu.) Dr. Fr. Vidic je zbral in izdal pesmi Prešernove v nem-škem jeziku; prevedli so jih razni slovenski in nemški poetje. Skoro največ prevodov je od g. A. Funtka in H. Penna. Reči se mora, da je duh Prešernov v teh prevodih po večjem začet-jako dobro. Pridejane so zbirki tudi one pesmi, katere je zložil Prešeren v nemškem jeziku. Knjigo prodaja Alfred Hölder, Dunaj, Rothenturm-strasse 13.

Razne stvari.

(Tudi kopriva je zelo koristna.) Kopriva se pri nas smatra za brezkoristno zelišče ali celo za plevel, ki se povsod iztrebi, kjer se po-kaže. To bi ne smelo biti, ker kopriva se more z velikim uspehom rabiti kot dobra krma za našo domačo živino in perutnino. Na Švedskem in Norveškem je kopriva že davno znana kot koristno zelišče za krmljenje domače živine. Svežih kopriv živina ne je: zato svetujejo, da se jih pusti na solncu malo zveneti, a potem jih živina jako rada je. Od krav, katerim se dajejo koprive, se dobi več mleka in mleko je zelo mastno. Mlade koprive, kadar se skuhajo, drobno razsekajo in pomešajo z otrobi ali moko, so iz vrstna piča za kure, race ter gosi. Piščeta, ka-terim se dajejo koprive, hitreje rastejo; kure

nesejo več jajc, posebno po zimi se priporoča kuram dajati koprivino seme, da bi več nesle. Tudi konji, katerim se meša v krmo malo kopriv, so zdravejši, močnejši in imajo lepšo, svetlejšo dlako. Mlade skuhane koprive rade jedó tudi svinje. Ako se sok, ki ga dobimo iz skuhanega koprivnega listja, osladi s sladkorjem ali s strdjo imamo izvrstno zdravilo za prsi in kašelj.

(Vremenski prerok.) Lepega poletnega dne je napravilo več učenjakov in visokih vojaških dostojanstvenikov, katerim se je pridružil tudi ogrski pisatelj Maurus Jokai, izlet v okolico De-brecina. Ker je bila noč tako divna, je hotela družba prenočiti na prostem, v pusti. Toda neki pastir Vivanar je svetoval gospodom, naj se hitro umaknejo, ker bo tisto noč še gotovo deževalo. Vsi so se mu smejali, češ, kako more v tako krasni noči deževati; meteorologi pa, ki so bili tudi v družbi, so ga zapodili. Nakrat pa je za-čelo mogočno liti; predno je prišla družba pod streho, je že bila do kože premočena. Druzega dne je povedal pastir gospodom, da ima osla, kateri redno pred alabim vremenom pribeži v svoj hlev. Jokai pa je na to vest resno prista-vil: „Gospodje, bežimo urno iz tega kraja, kjer so osli pametnejši nego učenjaki!“

Potrjim srcem naznanjam vsem sorod-nikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je moj ljubi, nepozabni oče, gospod

Jakob Kodrič

po kratkem in mučnem trpljenju dne 27. t. m. ob 7. uri zjutraj v 58. letu svoje dobe mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega pokojnika bude v soboto, dne 29. t. m., ob 6. uri popoldne iz hiše ža-losti, v Graških ulicah št. 18 na okoliško po-kopališče.

Sv. maša zadušnica se bude brala v pone-deljek, dne 1. julija t. l., ob 8. uri v mestni župni cerkvi.

Čast njegovemu spominu!

V Celju, dne 27. junija 1901.

Konrad Kodrič, sin.

Skupne duhovne vaje za duhovnike

bodo v hiši

„Družbe Jezusove“ v Št. Andražu

v Lavantinski dolini.

1. Od večera 15. do jutra 19. julija.
2. „ 19. „ 23. avgusta.
3. „ 9. „ 13. sept.
4. od večera 30. sept. do jutra 4. okt. (v nem. jez.)

Razun teh bodo duh. vaje za srednješolce in alcer od večera 9. t. m. do jutra 13. avg. Kdor se jih želi udeležiti, naj se pravočasno oglasi pri veleča-stitem rektorju omenjene hiše. (236) 3-1

Mlatilni stroj z gepljem,

dobro shranjen, je po ceni naproday.

Vprašati je pri pošti v Žalcu pod besedo „Göppel“. (238) 2--1

Krepkega učencea

s primerjo solsko izobrazbo, poštenih staričev, kateri ima veselje do kamnoseške obrti, sprejme v uk pod ugodnimi pogoji

Dinko Camornik

kamnoseški mojster v Celju.

3-1 (239)

Otročje vozičke za težati in sedeti, kakor drugo pleteno blago, košarice, različne kov-čage in torbice

priporoča po nizkih cenah
Peter Kostič v Celju.

Svoji k svojim!

ANTON KOLENC

trgovec v Celju

v „Narodnem domu“ in „pri kroni“

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnega

špecerijskega blaga

po jako nizkih cenah, kakor tudi vino, na debelo in drobno.

Naznanjam, da kupujem tudi letos, kakor vsako leto vsakovrstne cvetke, rastline in koreninice lepo v senci posušene, da lepo seleno barvo obdrže, po najvišjih cenah. Kakor: bezgovo gobo, kamilico, tisočrožo, malino štopo, lipovo cvetje, sploh vse rastline, cvetke in koreninice; tudi kupim vsake vrste deželnih pridelkov, kakor: oves, pšenico, riž, ječmen, ajdo, prosa, konoplje, laneno seme in ržene rožičke. Ob času vsake sadje, vse deželne pridelke po najvišjih cenah. Vzemem tudi še žlez vsake vrste in vsako množino, kakor tudi jajca in kuretin. Kupim tudi suhe gobe, orehe, češnje, bruske, itd., vse po najvišjih cenah.

Nadalje kupujem

predivo, jagode, marelice, hruške, češnje, sploh vse sveže sadje.

Svoji k svojim!

Prva tržaška razpošiljatelj na deželo

France Mirt, Trst

priporoča najgorkeje p. n. slovenskemu občinstvu svojo zalogo kave, riža, južnega sadja, olja, čaja, čokolade, konzerv, rib, sira, vina, namiznega in za desert itd.

Blago se razpošilja po železnici v količnikih od najmanjše 30 kg. vsebine sestavljene iz ene ali pa iz več vrst blaga kakor tudi v poštinih količnikih od 4 1/2 kg. vsebine.

Vošnino in embalažo plača pošiljatelj.

Poštni količniki (4 1/2 kg. vsebine franko):

Kava.	K
Santos I. izbran količ 4 1/2 kg. stane	11.40
Santos II.	10.40
Java zelena	12.40
Java gold	15.58
Ceylon I.	14.24
Ceyl. Peri	16.60
Kuba I.	16.15
Portorico ext.	15.20
Mokka prava arab.	16.15

Riž.

Karolina	3.80
Ostiglia glase	3.40
Japonaki	2.72

Olje.

v zabojčkih s kositarjevo posodo [Schraubenverschluus.]

Nizza extra zabojček 4 kg. vsebine	K
Genua	7.56
Aixer	7.40
Jedilno	5.80

Vino (Desert.)

Marsala sodček 4 lit. vsebine stane	10.—
Malaga	14.60
Lacrimae Christi	16.40
Madera sodček	14.80
Cipro	13.20

Oranče.

Mesina v košaricah 30—32 komadov	3.20
Mesina krvave	3.60
Limone	2.80

Milo (Spremitura)

najboljše za britve, toaletno in fino perilo zabojček 4 1/2 kg. vsebine	4.60
---	------

Virh.

Naturel količ 4 1/2 kg. vsebine	5.80
1/4 Lacrima	6.70
Izbran	9.50

Častitim g. duhovnikom priporočam posebno svojo zalogo virha kakor tudi olja in dušice za večno luč ter si usoja izvršiti č. naročbe z nemudno in natančno postrežbo.

Obširnej ceniki se po želji razpošiljajo brezplačno.

Spoštovanjem udani

(188) 10—9

France Mirt.

Vožne karte in tovarni listi v

AMERIKO

Kralj belgijski poštni parnik.

Red Star Linie iz Antverpna naravnost v
Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesijovana od vis. c. kr. avstrijske vlade.
Pojasnila daje Red Star Linie, Dunaj IV.

Wienergürtel 20 ali pa

Julij Popper, Südbahnstr. Nr. 2, Innsbruck.

Rafael Salmič, urar in prodaja zlatnine
Celje, „Narodni dom“.

Priporoča svojo veliko zalogo jeklenih, nikelnastih, srebrnih, tula in zlatih žepnih ur.

Prstane, uhane, zapestnice, priveske, svetinje, križce, medaljone, vsakovrstne verižice za okoli vratu, lorgnon, kratke in dolge za dame in gospode v zlatu in srebru.

Žlice, nože, vilice, tabatiere, nastavki za sadje, cvetlice, vizitnice itd.

Velika zaloga optičnih predmetov: očala, naočniki, toplomeri, aneroidi maksimal-toplomeri, tehtnice za vino, žganje, mošt, mleko itd.

Velika izber stenskih ur, budilk in ur z nihalom, najnovejše in najboljše.

Pošteno in dobro blago, vse po najnižjih konkurenčnih cenah.

Dveletna garancija za vsako prodano uro.

Nikelnaste ure od gid. 3.— naprej.

Srebrne ure " " 5.— "

Tula anore s tremi pokrovi " " 10.— "

Zlate urice za dame " " 13.— "

" ure za gospode " " 20.— "

Pancer-verižice iz pristnega srebra po 6 kr. gram.

Popravila ceno in zanesljivo.**Trgovski učenec**

iz dobre hiše in primerno šolsko izobrazbo se sprejme 15. julija v trgovini Karol-a Sima (240) 2.1 v Poljčanah, Štajarsko.

Najboljše strune

za gosli, kitare, tamburice, ali citre so dobiti v trgovini Dragotin Hribarja v Celju.

Na debelo. * Na drobno.

Postrežba točna. * Cene nizke.

Peter Majdič

trgovina z železnino „MERKUR“

Celje, Graške ulice št. 12

Za stavbeno sezono vse stavbene potrebščine v največji izbiri.

Opozarja na svojo veliko zalogo travert, vodovodnih cevi, izdelkov iz kameščine, kakor cevi za kanalizacije in stranišča, nastavke za dimnike v vsakovrstnih oblikah, cementa, stavbenih in pohištvenih okovov, samokolnic, raznega rokodelskega orodja, kuhinjske priprave, štedilnikov itd.

Mlatilnice z gepljem in ročne, čistilnice in drugi poljedelski in vino-rejski stroji iz najbolj slovečih tovarn po zelo nizkih cenah.

Za čas košnje priporočam svoje

izvrstne kose iz najfinejšega jekla

ter vsakovrstne brusne kamne.

Za kose se jamčilo!

P. n.

Vljudno naznanjam veletr. trgovcem in kramarjem ter slavnemu občinstvu, da v priličneje nakupovanje otvorim z dnem 1. julija t. l.

tovarniško zalogo

vseh izdelkov svoje tovarne pletenin in tkanin

v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 7

in se najtopleje priporočam za mnogobrojen obisk.

Z velespoštovanjem /

Dragotin Hribar.

Zacherlin

pomaga izbornu kot nedosežen uničevalec mrčesa. Kupim samo v steklenicah.

Čelje: Trzin in Stigler, Franc Poljak, Alojzij Welland, Viktor Wenz, Milaz Hudevar, Jos. Poljak, Josip Matič, Friderik Jakovčič, Fr. Hudevar, Karel Gole, Ikarus, Fran. Zorger, Velež, Karl Hiebl.	Čelje: Anton Kolona, M. Rastner, Alojzij Jakovina, Josip Poljak, Anton Topoljak, W. Wratnik, Anton Ferjan, Dobronja Jos. Stasich, Bratislava: Ant. Plaskan, Gornjsko: Josip Pauer, Gornjsko: J. Idravsek, Konjice: Fr. Kupnik.	Vojnik: Fr. Zotti, Bratislava: Alojzij Bauerheim, Konjice: Josip Wotak, Ljubno: Fr. A. Patek, Javna: Josip Filipič, Sevnica: A. Fabiani, S. P. Schalk, Ljubljana: Leopold Vukli.	Laško: Andrej Elbacher, Karl Hermann, Kmetijsko društvo, Planina: Lud. Schacherko, V. Wambrecht, Gornji Grad: Jakob Bodie, Poljane: A. P. Kranjčič, Anton Schwaib, Karel Sims, Leopold Vukli.	Pristava: Marija Suppanz, Ant. Suppanz, Fran. Matheis, Fran. Varlec, Adalst. Globocnik, Fran. Kartin, J. F. Schacherko, St. Jurij ob Tab.: Fr. Plaskan, St. Lovrenč: Elij. Turin, Smarje: Josip Wagner, Janar. Lischnitz.	St. Pavi: Norbert Zanier, Kottmann društvo, J. M. Krammer, Fran. Pollak, Rob. Stenowitz, Janar. Müller, Jos. Sporn, Fran. Gellman, Janar. Zabolnik, Ivo Novak, Ant. Jaklin.
---	---	---	--	--	--

Za pridelovanje sadnega in vinskega mošta.

Stiskalnice

za sadni mošt
za vinski mošt

s čvrsto delujočimi dvojnimi stiskali ter s uravnanim pritiskom „Herkules“, zagarantirani najvišji učinek do 90%, večji nego pri vseh drugih stiskalnicah.

Hidravlične stiskalnice.

10-1 Mlini za sadje in grozdje. (222)

Robkalnica za grozdje (Abbeer-stroj). Popolne priprave pri pridelovanju mošta, stalne in premične. Stiskalnice soka, mlini za jagode in pripravljane vadbene soka. Priprave za sušenje sadja in sušilne stroje za lupljenje in rezanje sadja, najnovejša samodejna patentovana škropilnica „SYPHONIA“ za škropljenje traja in rastlin zoper krvavo uho, izdelujejo ter pošiljajo s jamstvom specialitete v najnovejši, najizvrstnejši, najuporabnejši in priporočeni najboljši, odlikovani sestavi.

PH. MAYFARTH & CO.
c. kr. priv. tovarna kmetijskih strojev, livarna, selesa in parne tušine.

Dunaj, 11, Taborstrasse Nr. 71.
Odlikovane s več 450 zlatimi, srebrnimi in bronastimi svetinjami.
Obširni katalogi in številna priznanja pisma naslonj. Zastopniki in preprodajalci se želijo.

Pozor! 80° Pozor!

Jesihova esenca

1 liter velja 8 K. Ako hočete dober jesih sami narediti, pomešajte 1 liter moje bele ali rdeče 80° jesihove esence s 20-30 lit. studenčne vode in izvrsten jesih je gotov. (224) 5-2

Zaloga pri: R. Bračko v Ptuj.

Ovčjo volno belo

dolgo in oprano, kupuje Dragotin Hribar v Celju, kamor naj se pošljejo ponudbe in vzorci.

Močan fant

kateri ima veselje za trgovino ali je že kdaj služil v njej in da je pošten, dobi službo v trgovini špecerijskega blaga pri

Anton Topoljak-u v Celju.
(224) 3-3

Postranski zaslužek

trajen in rastoč, ponuja se spoštovanim, deloljubnim in stalno naseljenim osebam s povzetjem zastopa domače zavarovalne družbe prve vrste. — Ponudbe pod „1.798“ Gradec, poste restante.

Peter Tavčar

voditelj podružnice Michele Novak

Trst * Piazza Cordainolli 3 * Trst

priloga bogato zalogo olja na debelo in na drobno, postavljeno na pošto ali postajo Trst, najmanjša pošiljava samore se izvešči po pošti in sicer 5 kg. Cena olja je pp: 38, 40, 44, 48, 52, 56, 60, 64 novcev liter, ali na kg 4 novce več. Zaloga kave, riža, testenine, aploh vsega kolonijalnega in jestvilnega blaga.

(224) 4-3 Odpolija se proti povzetju.

C. kr. notar

Vinko Kolšek

3-3 v Šoštanju (238)

otvori svojo pisarno dne 1. julija 1901

Vsaka gospodinja in mati

se mora blagrovati, katera rabi z ozirom na zdravje, varčnost in dobri okus Kathreiner-Kneippovo sladno kavo (pristno samo v znanih izvornih zavrtkih).